

Minuta

ședinței Comisiei Naționale de Experti (CNE) privind supervizarea granturilor Fondului Global (FG) în semestrul II, 2014

Data & ora & locație: 8 iunie 2015, ora 15:30, Sala de ședințe a Ministerului Sănătății

Participanți:

Membri CNE:

1. **Svetlana Cotelea**, Viceministru al Sănătății, Președintele CNE
2. **Lucreția Ciurea**, șefa Secției coordonare asistență externă, Cancelaria de Stat
3. **Lilia Gantea**, șef-adjunct, Direcția asigurări medicale, buget și finanțe (Ministerul Sănătății);
4. **Ana Ambrosie**, Ministerul Finanțelor;
5. **Igor Chilcevschi**, președintele Ligii Persoanelor care Trăiesc cu HIV
6. **Violeta Teutu**, Secretarul CNC TB/SIDA

Invitați:

1. Elena Boleac - Ministerul Sănătății;
2. Valeriu Concear - Ministerul Sănătății;
3. Adriana Tudor - Ministerul Sănătății;
4. Lucia Pîrîmă - Spitalul Dermatologie și Maladii Comunicabile (SDMC);
5. Liliana Domete- Institutul de Ftiziopulmonologie (IFP);
6. Ana Ciobanu – IFP;
7. Mihaela Manea – IFP;
8. Diana Pascal – Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;
9. Irina Barbiroșie – Departamentul Instituției Penitenciare;
10. Victoria Petrica - IP UCIMP RSS;
11. Daniela Lupan - IP UCIMP RSS;
12. Rita Seicaș – Centrul PAS;
13. Liliana Caraulan – Centrul PAS;
14. Mihai Oprea – Dispensarul Narcologic Republican
15. Ina Tcaci - UNODC

Obiectivul ședinței:

Evaluarea programatică a granturilor oferite Republicii Moldova de Fondul Global și gestionate de către Recipienții Principali (RP) - IP UCIMP RSS și Centrul PAS în sem. II, 2014.

Agenda ședinței:

- I. Rezultatele procesului de implementare a granturilor Fondului Global în sem. II, 2014 (Raportori: RP – IP UCIMP RSS și Centrul PAS)
- II. Monitorizarea procesului de realizare a recomandărilor CNE propuse în urma ședinței din semestrul precedent (Serviciul programe naționale a MS)

- III. Rezultatele vizitelor de supervizare a granturilor FG organizate în sem. I, 2015 (Raportor: Secretariatul CNC TB/SIDA)
- IV. Diverse

Materiale distribuite în prealabil:

- 2 tabele programatice și 2 note informative de evaluare a granturilor pe componenta HIV; 2 tabele programatice și 2 note informative de evaluare a granturilor pe componenta TB.

Perioada de raportare programatică: 1 iulie – 31 decembrie 2014.

Moderator ședință: Svetlana Cotelea, președinte CNE. La începutul ședinței Secretariatul CNC a informat participanții despre lipsa motivată a reprezentanților UNAIDS și OMS și necesitatea discutării de către sectorul nonguvernamental a problemei ce ține de implicarea în activitatea CNE a membrului din partea acestui sector – reprezentantul Consiliului Național al Tinerilor din Moldova, acesta informând recent secretariatul CNC că TB/SIDA nu este actualmente o prioritate în activitatea consiliului.

Chestiunea # 1. Rezultatele procesului de implementare a granturilor Fondului Global în sem. II, 2014 (Raportori: RP – IP UCIMP RSS și Centrul PAS)

Situație generală per grant:

I Grantul Consolidat TB: „Consolidarea Controlului Tuberculozei în Republica Moldova” - RPIP UCIMP RSS

Perioada de implementare – octombrie 2010 – iunie 2015. Începând cu 01 ianuarie 2013 - grantul a intrat în perioada 2 de implementare (01 ianuarie 2013 – 30 iunie 2015).

7 indicatori raportabili. 2 indicatori atinși cu peste 105%:

- *Numărul pacienților cu tuberculoză multirezistentă (confirmată în baza testului de laborator) înrolați în tratamentul DOTS Plus.* Indicator realizat în proporție de: 142,12%. *Motivul:* Pe parcursul anului 2014, s-a continuat practica anterioară de includere a unui număr mai mare de pacienți în tratamentul DOTS-Plus în locul cazurilor de eșec, deces sau abandon, care au urmat imediat după inițierea medicației (mai puțin de două luni), medicamentele pentru aceștia rămânând disponibile.
- *Numărul și % cazurilor noi și re-intrare în tratament TB, care efectuează teste de sensibilitate la preparatele de linia I, utilizând echipamentul automat MGIT.* Indicator realizat în proporție de: 108,77%. *Motivul:* Discrepanța de timp între înregistrarea pacientului și efectuarea investigației și introducerea rezultatului în SIME TB, după negocierea cu Secretariatul FG, raportarea acestui indicator se efectuează pentru cohorta pacienților înregistrați cu 6 luni în urmă. Investigați pe parcursul sem. I 2014 – 935 pacienți, vs 955 înregistrați în aceasta perioadă, estimați drept eligibili pentru acest tip de investiții, ceea ce reprezintă 97,9% vs 90 % - ținta prestabilită în acordul de grant.

Depășirea țintelor pentru alți 3 indicatori în limita de 100% - 104 %:

- *% deținuților testați la TB la echipamentul radiologic digital mobil MRP – 104,31%*
- *Rezultatul interimar al tratamentului, rata interimară a succesului (%): numărul și procentul pacienților cu test de cultură negativ, după 6 luni de tratament DOTS-PIUS - 104,22%.*

- Numărul testelor pentru identificarea rapidă a rezistenței R/H, utilizând echipamentul PCR (HAIN) – 100,24%.

Țintele au fost substanțial atinse (90-100%) pentru 2 indicatori:

- Numărul & % cazurilor noi și de re-tratament TB, care efectuează teste de diagnostic al sensibilității la preparatele de linia II, printre persoanele eligibile la teste de diagnostic al sensibilității la preparatele de linia II, conform politicii naționale, în perioada indicată - 92,52%.
- Rezultatul interimar de abandon al tratamentului cazurilor MDR-TB: numărul și procentul pacienților cu TB-MDR care au întrerupt tratamentul către 6 luni de la demararea medicației DOTS-Plus – 90,4%.

Performanța financiară: În perioada semestrului II, 2014 au fost valorificați 1 535 125,58 EUR față de 1 023 231 EUR bugetați. Variația pentru perioada raportată constituie 511 894,58 EUR, compusă din: (-) 631 251, 10 EUR - supra-cheltuieli, 119 339, 54 EUR – sub-utilizare și (-) 43,02 EUR – cheltuieli din interesul bancar care nu a fost inițial bugetat.

În baza rezultatelor procesului de implementare a grantului în perioada de referință, FG a acordat acestuia ratingul **A1**.

II. Grantul Consolidat HIV „Creșterea Accesului la Servicii de Prevenire, Tratament și Îngrijire în cadrul Programului Național de Prevenire și Control al HIV/SIDA/ITS 2006-2010 și reducerea morbidității, mortalității și impactului HIV asupra persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA, 2010-2014” (grant finalizat la 31/12/14) – IP UCIMP

Țintele au fost depășite pentru 3 indicatori (>100%):

- Numărul utilizatorilor de droguri înrolați în tratament de substituție cu metadonă. Indicator realizat în proporție de: 149% (149/100).
- Numărul persoanelor cu infecția HIV/SIDA avansată care au inițiat tratament antiretroviral combinat. Indicator realizat în proporție de: 121% (4.173/3.461)
- Procentul femeilor gravide HIV pozitive care au beneficiat de tratament ARV profilactic pentru a reduce riscul TMF. Indicator realizat în proporție de: 114% (89,4/78,6)

Țintele au fost parțial atinse pentru 2 indicatori (60-89%):

- Numărul și procentul UDI acoperiți de programe de prevenire: Indicator realizat în proporție de: 84% (29,5%/35%). Motivul: 29.5% = 9,310 UDI acoperiți cu servicii de prevenire din 31,562 - populația UDI totală (R. Moldova) conform estimărilor din 2011. Indicatorul raportat a fost calculat în baza estimărilor populației din 2011. Conform estimărilor efectuate în cadrul studiului bio-comportamental 2012-2013, populația totală UDI este de 30.200, schimbând valoarea indicatorului de la 29.5% la 30.8% și ridicând rata atingerii țintei la 88.1%. Proiectul de reducere a riscurilor acoperă 12 instituții penitenciare de pe malul drept (Pruncul, Rusca, Cricova - 2 penitenciare, Brănești, Soroca, Leova, Bălți, Taraclia, Chișinău, Rezina și, începând cu luna iunie, penitenciarul nr. 12 din Bender) și 3 penitenciare de pe malul stâng (Grigoriopol, s. Glineo și Tiraspol). Beneficiarii serviciilor de reducere a riscurilor din penitenciare nu sunt incluși în indicatorul raportat din motivul imposibilității înregistrării și ținerii evidenței acestora condiționate de specificul sistemului penitenciar. Lunar, în sectorul penitenciar sunt acoperiți cu servicii peste 1,000 de beneficiari.

- *Numărul și procentul LSC cuprinse de programe de prevenire:* Indicator realizat în proporție de: 78% (20%/25,5%). *Motivul:* 20% = 2,952 LSC acoperite cu servicii de prevenire din 14,768 - populația LSC totală (RM) conform estimărilor din 2011. Indicatorul raportat a fost calculat în baza estimărilor populației din 2011. Conform estimărilor din 2013, populația totală LSC este de 12.000, schimbând valoarea indicatorului de la 20% la 24.6% și ridicând rata atingerii țintei la 96.5%.
- *Numărul și procentul LGBT cuprinși de programe de prevenire* a fost realizat în proporție de: 59%. *Motivul:* 8,9% = 1,978 BSB acoperiți cu servicii de prevenire din 22,285 populația BSB totală (RM) conform estimărilor din 2011. Indicatorul raportat a fost calculat în baza estimărilor populației din 2011. Conform estimărilor din 2013, populația totală LSC este de 13.500, schimbând valoarea indicatorului de la 8,9% la 14.7% și ridicând rata atingerii țintei la 97.7%. Similar UDI, beneficiarii serviciilor de reducere a riscurilor din penitenciare nu sunt incluși în indicatorul raportat, din motivul imposibilității înregistrării și ținerii evidenței acestora condiționate de specificul sistemului penitenciar.

Pentru indicatorul de rezultat durabil *Procentul adulților și copiilor cu HIV cunoscuți a fi în tratament 12 luni după inițierea terapiei ARV* avem o rată de atingere a țintei de 81.2% (78,9%/86%). Pentru indicatorul de rezultat durabil *Procentul copiilor născuți din mame HIV+ care sunt HIV infectați*, rezultatul este raportabil către 15 august 2014.

Performanța financiară: Utilizarea resurselor pe parcursul semestrului II, 2014 a fost la un nivel de 93% față de bugetul planificat, variația absolută față de bugetul planificat constituind 77,816 EUR.

III. Grantul consolidat HIV “Reducerea impactului infecției HIV în Republica Moldova 2010-2014” – Centrul PAS

La sfârșitul semestrului 2, 2014 (a 10-a perioadă de implementare a programului) performanța medie a indicatorilor de proces este de 106.8% și media indicatorilor Top 10 este de 108,6%.

9 indicatori raportabili. Țintele planificate au fost depășite substanțial (>105%) pentru 6 indicatori:

- *Numărul de PTH care primesc pachete alimentare pentru a îmbunătăți aderența la tratamentul ARV (106%)* - Indicator depășit. *Motivul:* ținta pentru acest indicator este anuală și a fost calculată în baza unei creșteri estimată trimestrială de 10% din numărul de noi beneficiari care, de obicei, provin din rândurile de noi pacienți înrolați în ARV. 800 pachete alimentare sunt distribuite trimestrial PTH, selectate pe baza unui set de criterii unice de vulnerabilitate socio-economice. În funcție de gradul de vulnerabilitate a potențialilor beneficiari, clasamentul se modifică de la un trimestru la altul, incluzând beneficiari acoperiți anterior și acoperiți primar (preponderent din rândul pacienților noi înrolați în ARV) care se clasează în primii cei mai vulnerabili 800 pacienți în ARV.
- *Numărul de copii infectați și afectați de HIV/SIDA care primesc suport social (122%)* - Indicator depășit. *Motivul:* numărul de copii primar acoperiți cu suport social este determinat de numărul de copii diagnosticați cu HIV și numărul copiilor născuți din mame HIV pozitive imediat înainte și în perioada de raportate.
- *Numărul personalului medical (medici și asistente medicale) și non-medical (psihologi, asistenți sociali, educatori de la egal la egal) instruiți în HIV/SIDA (182%)* – Indicatorul este depășit. *Motivul:* o instruire adițională pentru medici infecționiști din cadrul liniei bugetare 3.1.2 și 3. 1. 4 a fost efectuată, cu aprobarea FG, din economii.

- *Numărul de PTH care au beneficiat de asistență juridică (166%)* – Indicator depășit. *Motivul:* numărul de consultații oferite de către avocații proiectului este determinat de cererea de asistență juridică din partea PTH și poate varia de la o perioadă la alta. Odată cu deschiderea Centrelor Sociale Regionale avocații prestează servicii în cadrul centrelor (cu o anumită periodicitate) aducând astfel serviciile mai aproape de beneficiar și crescând accesul la asistență juridică. Creșterea numărului de servicii de consultanță juridică prestate nu are impact financiar deoarece avocații sunt angajați în proiect cu zi plină de lucru și au remunerare fixă.
- *Numărul de cazuri de încălcare a drepturilor PTH inițiate pentru litigare strategică (112%)* Indicatorul este depășit. *Motivul:* numărul de cazuri litigate depinde de natura cazurilor administrate de către avocații proiectului și nu are impact financiar deoarece litigatorul este angajat în proiect cu zi plină de lucru și are remunerare fixă.
- *Numărul de membri ai societății civile instruiți în furnizarea de servicii pentru PTH (106%)* - Indicator depășit. *Motivul:* numărul persoanelor interesate în audierea cursului a fost mai mare decât cel planificat și datorită faptului că costurile de desfășurare a evenimentului au permis, numărul participanților a fost un pic mai mare decât 25 planificați.

2 indicatori atinși substanțial (90%-100%):

- *Numărul și % persoanelor aflate în TSO, care au fost în TSO cel puțin 6 luni pe parcursul ultimelor 12 luni (100%)*
- *Numărul de CDI care sunt în terapia de substituție cu metadonă și primesc cel puțin 3 servicii de suport din partea ONG-urilor care lucrează la reabilitarea CDI (91%)*

Performanța financiară și programatică: Valoarea totală a grantului - 12,057,410.00 Euro pentru perioada ianuarie 2010 - decembrie 2014. Bugetul pentru perioada 2 este de 3,941,273 Euro. Până la 31/12/2014, Centrului PAS i-au fost debursate de către Fondul Global 12,054,957 Euro. Rata cumulativă a debursării este de 99.9%. Variația este cauzată de reducerea din debursările pentru perioada doi a sumei de 2,453 Euro economisită în perioada unu. Rata de absorbție pentru perioada raportată este de 91,87% (Actual 920765 Euro/Budget 1,002,194 Euro) din bugetul semestrial, iar rata cumulativă de absorbție din buget la 30 iunie 2014 este de 100,82% (Actual 12,156,860/Budget 12,057,410). Variația cumulativă la finele perioadei raportate constituie o supra cheltuială de 99,450 Euro, ea fiind, în mare parte, determinată de plăți aferente perioadei anterioare.

Legătura dintre performanța financiară și programatică: pentru perioada raportată, performanța medie a tuturor indicatorilor este de 109,4%, performanța financiară - de 91,87% și de 100,82% cumulativ, ceea ce demonstrează consistență între performanța programatică și cea financiară. Ratingul implementării grantului stabilit de FG pentru perioada de raportare – A1.

IV. Grantului consolidat TB “Sporirea rolului pacientului și comunității în controlul tuberculozei în Moldova 2010-2015”- Centrul PAS

Performanța programului pentru perioada de raportare, în baza celor 10 indicatori de bază, a fost de 108%.

Atinși 9 indicatori. Depășiți cu peste 105% - 6 indicatori:

- *Numărul pacienților noi înregistrați în programul DOTS, care au beneficiat de suport motivațional pentru a spori aderența la tratament* – indicator atins în proporție de 113%. *Motivul:* În semestrul II, 2014 au beneficiat de suport motivațional 1253 pacienți cu TB sensibilă din sursele Fondului Global. Ținta programată - 1105 pacienți cu TB sensibilă acoperiți cu suport.

- *Numărul de pacienți cu TB-MDR înregistrați în tratamentul DOTS Plus care au beneficiat de suport motivațional pentru a spori aderența la tratament* - indicator atins în proporție de 116%. *Motivul:* În a doua jumătate a anului 2014, 326 versus 280 de pacienți MDR-TB au primit stimulente pentru îmbunătățirea respectării tratamentului.
- *Numărul de voluntari, membri din echipele multidisciplinare, reprezentanți ai ONG-ilor instruiți în aspecte DOT și controlul tuberculozei la nivel de comunitate* - indicator atins în proporție de 176%. *Motivul variației:* o instruire adițională pentru persoanele din ONG-uri care activează în aspecte comunitare, DOT și TB, a avut loc în noiembrie, 2014, bazat pe cererea Platformei ONG active în controlul TB, cu aprobarea FG. Bugetul pentru instruirea adițională nu a fost depășit, fiind folosite economiile obținute.
- *Numărul pacienților noi cu TB aflați în faza de tratament ambulatoriu care au beneficiat de suportul DOT în cadrul centrelor comunitare* - indicator atins în proporție de 116%. *Explicație:* În total, 385 pacienți noi cu TB au fost acoperiți cu servicii de comunitate (centre comunitare și ONG-uri), ei primind cel puțin 25 intervenții DOT pe parcursul la o luna (vizite la centrul de DOT de către pacient sau vizite la pacient de suporterii DOT pentru consumul de medicamente). Sunt incluși și înregistrați toți pacienții noi cu TB prevăzuți în listele centrelor comunitare.
- *Numărul de educatori de la egal la egal, jurnaliști la nivel național și regional, persoane-cheie din republică instruiți în TB și TB/HIV* - indicator atins în proporție de 108%. *Motivul:* În semestrul de raportare, au fost instruite în total 162 de persoane, din ei: 75 reprezentanți ai autorităților locale au participat la atelierul de lucru în TB și TB/HIV și 87 educatori de la egal la egal instruiți în realizarea măsurilor de informare în domeniul TB.
- *Numărul de lucrători medicali instruiți în managementul de caz, probleme de îngrijire comunitară, lucru informațional cu diferite grupuri de populație* - indicator atins în proporție de 107%. *Motivul:* Pe parcursul semestrului II al anului 2014, au fost instruiți 80 (ținta 75) lucrători medicali din sectorul de medicină primară.

Indicatori neatinși:

- *Numărul specialiștilor din domeniul TB instruiți în managementul TB-MDR în condiții de ambulatoriu* - indicator atins în proporție de 84%. *Explicație:* 21 specialiști din 25 stabiliți, ca țintă, din serviciul ftiziopneumologic au fost instruiți în managementul TB-MDR.

Performanța financiară și programatică: Rata de debursare anuală de la RP este de 99,85%, ținând cont de suma bugetată 1 238 472,00 Euro versus suma faptică de 1 236 730,00 Euro. Rata cumulativă pe program de debursare de la RP este de 99,49%, având la bază suma bugetată de 6 519 862,00 Euro și suma faptică de 6 486 875,00. Pentru sem. II, 2014 au fost cheltuiți 604 296,00 Euro versus suma bugetată de 584 001,00 Euro. Diferența reprezintă sumele angajate prin contractele semnate în prima jumătate a anului 2014. Debursarea de la FG pentru toată perioada de derulare a programului a fost de 6 777 482,00 Euro versus 6 519 862,00 Euro, sumă care include și rezervă pentru primul trimestru al anului 2015.

Condițiile și obligațiunile înaintate în cadrul grantului au fost îndeplinite. Conform raportului de evaluare din partea FG pentru semestrul 2, 2014, ratingul grantului a fost stabilit la nivelul **A1**.

Chestiunea # 2. Monitorizarea procesului de realizare a recomandărilor CNE propuse în urma ședinței din semestrul precedent

Serviciul programe naționale a Ministerului Sănătății și coordonatorii programelor naționale de control TB și HIV au informat că, în conformitate cu recomandările CNE din semestrul trecut, s-a realizat:

- Omogenizarea valorii suportului motivațional pentru persoanele cu TB, care va fi aplicat odată

cu lansarea în iulie curent a grantului standard oferit de FG.

- Extinderea geografică a site-urilor ce oferă TSM/TSO – la Comrat site-ul deja activează, la Cahul și Soroca urmează a fi deschise până la finele lunii iunie, apoi urmând raioanele Ungheni și Edineț.
- Evaluarea situației privind transmiterea verticală a infecției HIV de la mamă la făt. Rezultatele evaluării vor fi discutate la ședința Colegiului Ministerului Sănătății.

Chestiunea # 3. Rezultatele vizitelor de supervizare a granturilor FG organizate în sem. I, 2015 (Raportor: Secretariatul CNC TB/SIDA).

La subiectul dat, Secretariatul CNC TB/SIDA a informat membrii CNE că vizitele de supervizare a granturilor FG în sem. I, 2015 au fost organizate în prima jumătate a zilei de 8 iunie curent. Anterior vizitelor, în conformitate cu recomandarea CNE din 17 decembrie 2014, Secretariatul CNC a elaborat, cu susținerea RP, un chestionar al subiectelor de interes pentru membrii CNE, care a și fost aplicat la vizitele din 08/06/15. Participanții (14 persoane) au vizitat două proiecte susținute din granturile TB și HIV gestionate de către Recipientul Principal – Centrul PAS:

- Proiectul de susținere a Tratatului de substituție cu metadonă (TSM) din cadrul Dispensarului Narcologic Republican, și
- Proiectul de susținere a aderenței la tratamentul TB implementat de către ONG AFI.

În urma vizitelor la cele două proiecte, participanții au recomandat:

- Dezvoltarea și aplicarea unui mecanism de monitorizare a suportului motivational oferit persoanelor bolnave de TB pentru menținerea acestora în tratamentul antituberculos.
- Identificarea resurselor financiare din bugetele locale pentru susținerea persoanelor care au nevoie de TSM.

Raportul pe marginea vizitelor respective urmează a fi publicat pe pagina electronică a CNC TB/SIDA www.ccm.md.

În urma discuțiilor pe marginea rezultatelor implementării granturilor FG în sem. II, 2014, a rezultatelor vizitelor de supervizare din sem. I, 2015, cât și monitorizării procesului de aplicare a recomandărilor CNE din semestrul precedent, membrii CNE au apreciat rezultatele pozitive înregistrate în sem. II, 2014, în special indicatorul ce ține de tratamentul de substituție cu metadonă, au validat rapoartele prezentate de către RP și au înaintat următoarele:

Propuneri & recomandări în baza rezultatelor implementării granturilor TB în sem. II, 2014:

- Oferirea de către RP UCIMP a unor informații suplimentare privind supra cheltuielile realizate și raportate în procesul de implementare a grantului TB în perioada de referință.
- Ținând cont de necesitatea supervizării sistematice și sistemice a procesului de realizare atât a indicatorilor stabiliți de FG pentru implementarea granturilor sale, cât și a indicatorilor din programele naționale de control TB și HIV, membrii CNE solicită abordarea unificată/integrarea ambelor seturi de indicatori și raportarea acestora în cadrul CNE de către Serviciul programe naționale al Ministerului Sănătății, în colaborare cu coordonatorii programelor naționale și RP.
- Prezentarea la CNC a recomandărilor integrate – propuse de CNE și FG în baza supervizării semestriale a granturilor TB și HIV (exercițiu realizat în paralel la nivel de țară și donator pentru aceeași perioadă de referință).
- În scopul anticipării lansării din 1/07/15 a grantului standard TB, care prevede și o eventuală extindere a serviciilor prestate de Centrele Comunitare pentru susținerea persoanelor afectate de TB, experții OMS au realizat în primăvara curentă o evaluare a activității centrelor care deja

activează în 10 raioane ale republicii. În momentul dispunerii de raportul OMS, membrii CNE solicită organizarea unei ședințe separate, cu participarea actorilor vizați, pentru discutarea rezultatelor evaluării în cauză și impactul acestor servicii asupra controlului TB.

- Actualizarea, la solicitarea Cancelariei de Stat a R. Moldova, a informației financiare și despre rezultate pentru perioada raportată a proiectelor realizate cu suportul FG pentru controlul TB și HIV, publicate pe site-ul www.amp.gov.md.

Recomandări de follow-up a procesului de realizare a propunerilor CNE din semestrul precedent:

- Discutarea în cadrul Colegiului Ministerului Sănătății a situației precare identificate de către SDMC în urma analizei recente a transmiterii virusului HIV de la mamă la făt în instituțiile de resort. Elaborarea unui plan de intervenții sistemice pentru prevenirea transmiterii infecției HIV de la mamă la făt și informarea membrilor CNE.
- În vederea propunerii unor recomandări specifice privind îmbunătățirea aderenței la tratamentul ARV, membrii CNE au reiterat necesitatea realizării, de către programul național de control HIV și SDMC, a unei evaluări a acesteia, informarea Ministerului Sănătății și CNE pe marginea rezultatelor.

Recomandări în urma vizitelor de supervizare din 08/06/15:

- Organizarea unei ședințe a GTL Tratament TB al CNC TB/SIDA pentru identificarea unui mecanism de categorizare a pacienților cu TB și monitorizarea asistenței motivaționale oferite pentru sporirea aderenței la tratamentul TB.
- Pledarea în cadrul structurilor CNC TB/SIDA pentru mitigarea posibilelor întreruperi de tratament TB și importanța stimulentei de aderență după încheierea granturilor FG pentru pacienții cu TB în regiunea de est a R. Moldova.
- În scopul susținerii programului TSM și acoperirii unui număr mai mare de beneficiari, în special persoanele fără poliță de asigurare medicală, activizarea, cu participarea tuturor actorilor vizați, a dialogului cu autoritățile publice locale, care pot identifica și planifica în timp surse locale pentru acest serviciu.

Violeta Teutu
Secretariatul CNC TB/SIDA

Iunie, 2015